



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony  
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.  
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]  
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

**Nicolaus <de Plove>**

**Argentine, 22. XI. 1494 - 1495**

I Sermo. CXII

**urn:nbn:de:hbz:466:1-31214**

vel ad peccandū vtunt. Nam multi abundant diuitijs. s; eas nō in vsus pauperū s; bistrionū exponūt. Alij habent fortitudinē. s; hī sūt pauperes oppressores. s; fortitudinē suā i seruiuo dyabolico ssumūt. Alij optima habēt ingenia et faciū da eloq̄a. Et hī sunt in iudicijs calūniatores. Cōtra q̄s loquit̄ multa Bre. xxxij. Morat. trahens illud Job. xl. Quicmōtes herbas ferunt. dicens. q̄ tales q̄ diuitijs praua conant̄ s; deū suis bñficijs pugnāt. Et idē exp̄sius ponit in omelia. Cū audieris seditiones. Cū hī sunt filies cuculo. q̄ q̄din est pūl? fouet̄ in nido p quādā auē. s; cū fuerit ad ultra ip̄e suā nutrice occidit et deuorat. Et Seneca li. iij. de bñficijs narrat de q̄dam milite naufrago. q̄ p viginti dies fuit apō quenda; nobile optime tractat. s; ip̄e postea accedēs regē Philippū macedonē. cū crimine pessimo accusauit. et ei bona a regē sibi impetravit. Nihilomin? m̄ rex comperies eius ingratitudinē. cū cauterio insigniri in facie fecit et suis bonis spoliavit Sic faciet deus ingratis. Nos ergo charissimi. rē.

**D**ominica decimaq̄nta post trinitatis. I Sermo. CXII

**N**emo potest duobus dñis seruire. Math. vi. Si cut ait Bre. sup Ezech. Omel. ix.

Nemo potest in vna eadēq; re omnipotenti dño atq; ei hostib; grat̄ existerē. Nam dō se amicu denegat q̄ ei placet inimico. Nec ille. Et reuera sic est. Nam iuxta Jacobuz in sua canonica. Qui voluerit amicus fieri hō mūdi. sstituit inimic⁹ dei. Nec immerito. Sūt em̄ isti duo dñi multū inuicē cōtrarij. et nūq; pnt hīc vnanimē voluntate; Juxta illud. ij. Cor. vi. Que cōuentio xpi ad belial. lucis ad tenebras. sancti ad canē Quasi di. nulla. Et ob hoc nemo p̄ vtriq; istoz simul seruire et placere. eo q̄ voluntas hōis p amorē suū cū sit simplex quocunq; se vertit. totaliter se vertit. Cū dicit Paganian⁹ poeta. Non facile est animū tantis inflectere rebus. Ut res oppositas mēs ferat vna duas. Cum igit̄ mūdus iste sit cōtrarius deo cum sua auaricia. eo q̄ distrahit seruos xpi a seruiuo suo. patet q̄ merito xps cōtrario dissuadet homini auari

ciā. s; inq̄ntū vult sibi digne seruire. Nam alias nemo potest ei placere nec libere seruire qui auaricie seruit. Dicit em̄ Iudoz li. ij. de summo bono. ca. xij. Non potest ad contemplandū deū mens esse libera. q̄ desiderijs hō mūdi et cupiditatib; inbiat. Cuius ratio est fm̄ ip̄m. q̄a alta nō potest conspicere oculus quē puluis claudit. Licet at omnia pctā seruis xpi satis dure sint probibita. eo q̄ omnia impediūt i seruiuo dei seruos eius. nihil tñ ita seruis xpi pbibetur sicut auaricia. Quia fm̄ Iudoz vbi supra Dñi pctō peior est auaricia. Cū per Salomonē dicit. Nihil scelestius q̄ amare pecuniā. Dicem⁹ et animā suā venale h; . qm̄ ut vita sua piccit̄ intima sua. Propter quod fm̄ ip̄m ipsa est omnium criminū mater. Cū et ap̄tus ait. Radix om̄ maloz est cupiditas. quā q̄dam appetētes errauerūt a fide. Et q̄ fm̄ Iudoz. Si succiditur radix nō pullulat cetera soboles pctōz. Hō xps volēs seruos suos ab auaricia retrahere in euangelio p̄sentī dicit. Nō potestis deo seruire et māmone. Hoc est em̄ seruire duobus dominis adinuicē cōtrarijs. quibus nemo potest seruire. vt dicunt verba nostri thematis in principio euangeli.

Nemo potest duobus dñis seruire. In q̄b; verbis xps p̄munit suos fideles. exhortando ad vnicū suū seruitiū. retrahendo eos ab amore hō mūdi. Et q̄a quicquid est in mūdo. aut est cōcupiscentia carnis. Et sic est pctm̄ luxurie. aut cōcupiscentia oculoz. Et sic est pctm̄ auaricie. aut superbia vite. Et sic est pctm̄ vane glie. Ad que tria reducunt̄ omnia genera vicioz fm̄ triplicē cōcupiscentiā. vt dicit Thomas scda scda. q. lxxvij. ar. v. Sūt aut̄ ista tria q̄si causa omnium pctōz. ad quas p̄stauit alie passiones seu afflictiones. Scdm̄ h̄ igit̄ in his verbis notat̄ difficultas seu impossibilitas seruiēdi deo. et hñc triplici vicio. Hoc est em̄ duob; dñis seruire. s; deo et mūdo. qui illo triplici vicio dominatur in cordi; bus pctōz. Et quia xps et eodē fundamēto prohibet sollicitudinē sup̄stūā illoz que distrahūt mētē seruoꝝ xpi. et inuoluūt eā curis sup̄stuis. sicut in euangelio de duq; de sollicitudine ciboz. potuū. vestimētōꝝ et sic de alijs. Ideo etiā circa materiā p̄sentē erit consideratio nostra de sollicitudine hui⁹ mūdi. Scdm̄ h̄ igit̄ in p̄b̄is istis



## ¶ **D**ñica decima quinta post trinitatis

ammonet quilibet vt vni deo z nō pluribus seruiat. Sūt autē seruientū damnabiliter tria genera hominū. d. q̄b h p̄siderabim⁹. Nam sunt seruientes mundo. vt cupidi et auari. quoz sollicitudo est in cōgregando temporalia. Secundi sunt seruientes dyabolo. vt supbi et tumidi. quoz sollicitudo est in appetendo sublimia. Tertij sunt seruientes corpori proprio. vt gulosi et luxuriosi. q̄z sollicitudo est in experiendo suauia et deletrabilia. Et h̄j omnes male seruūt. Et q̄m diu sic seruūt istis dñis. licet fingāt se etiā deo seruire. damnabiliter et p̄niciose seruiunt. Unde merentur a saluatore audire. Nemo potest duobus dñis seruire. Ac per h̄ necessario cōcludit̄ q̄ sunt alij q̄ seruūt deo laudabiliter. vt electi z sc̄i. iusti z struosi fideles et deuoti. quozum sollicitudo ē in amore dei et proximi seruida.

**D**ixi primo q̄ seruientes dā nabiliter sunt q̄ seruūt mundo vt cupidi z auari. quozum sollicitudo est in cōgregando temporalia. de q̄b dñs dicit. Nō potestis deo seruire. efficaciter et merito. et māone. i. auaricie amanti diuitias. Graue est istud seruitiū. Dicit enī Grego. xiiij. libro Moral. Peccati auaricie mentē quā infecerit ita graue reddit vt ad appetenda sublimia at tolli nō possit. Vides quō graue seruiciū est auaricia. Non est aliq̄s ita obnoxius et illiber in seruiriute ita dura q̄n vtiq̄ seruendo dño suo possit aspicere celū. Hoc t̄m non p̄mittit seruitoribz suis auaricia. De q̄b dicit in ps. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Nec mirū. Oculi enī talium sunt mūdanę possessionis puluere resper. si quia semp terrenis inhiant z ad terram respiciūt. De q̄b dicit Proverb. xviij. Oculi stultoz in finibz terre. Non dicit. in finibz celi. Unde glosa sup illud. Hanc astabo. dicit. Non videt qui temporalibz adheret. Ideo Perrus de lapidaria in tractatu de oculo morali dicit. q̄ ipsi sunt sicut talpe. q̄ in terra bñ vident sed in luce nihil. Habēt enī non oculos veros sed signa t̄m oculo. Similiter auari apparent in mundo sapientes circa terrena. s̄z circa celestia sūt stulti. Unde Luc. xvi. dicit. q̄ filij huius seculi prudentiores sunt filijs lucis in generatione sua. Sed ista sapientia non est dei

sed mundi animalis et dyabolica. Et quo patet q̄ q̄m diu auar⁹ sollicitus est circa temporalia. non potest p̄siderare celestia gaudia. Cuius ratio est. q̄z sicut interpositio terre inter solem z lunā causat ecclipsim lune ita interpositio terrenozū inter mentē hominis et deū causat cecitatem mentis. Unde ps. Supcecidit ignis et non viderūt solem. Et quo patet q̄ auaricia non est aliud nisi cecitas herēda. Unde Aug⁹. in libro de doctrina christiana. Auarus est cec⁹ credendo. diues est nō videndo. Et sequitur. Amas pecuniā quā nūq̄ videbis. cec⁹ possides. cecus moriturus es. q̄d possides h̄ relicturus es. Sed vnde hec cecitas i auaro. Rūdeo fm Aug⁹. super ps. xcvij. sermone. vij. Non aliud nisi ex defectu amoris dei. Nam fm ipm. Qui deū non amat non videt eum. Ama ergo z videbis. Quis graue est istud seruitiū in quo hoies amittunt oculos. Sicut Sampson in labore Philisteoz. Iudicium. xviij. Ideo li. de elemosina dicit Aug⁹. Erras et falleris qui te diuitem putas in hoc seculo. Audi dñm in Apoē. dicentē. Dicitis quia diues sum et nullius egeo. et nescis quia miser es et nudus et cecus. Et vere magna cecitas nō videre turpitudinem suam et damnū suū et periculū grauissimū. Auarus enī similis est ydropico. qui q̄nto plus abundat humore inordinato. tanto plus sitit. et tanto mag⁹ bibit donec moritur. Sic vt ait Augustinus libro. iij. questionuz euangelij. q. xxix. Quanto auarus est copiosior in diuitijs q̄b non vñt. tanto ardentius alia concupiscit. Nec ille. Unde semp est in p̄tinua siti. q̄d est maximū periculū et grauis pena. Secūdo magnū damnū auari est esse similem inferno et ardere ad instar inferni. Nam fm Augustinū in sermone de timore inferni q̄nto sc̄i q̄ deuorauerit nūq̄ dicit. sufficit. vel satis est. Sic auar⁹. Si enī fm Augustinū in libro de salutaribus documentis. Omnes thesauri p̄stulerint i auarum nunq̄z satiabit. Et in hoc auarus est deterior qualibet crudeli bestia. que vtiq̄z satiat. Unde Augustin⁹ libro q̄nto dicit bis domini. sermone. ij. Nichil nobiscum tollimus et rapimus. Nisi aliquid tollere mus. nonne homines viuos voraremus. Que est ista auaritas concupiscencie. cum ipse belue habent modū. tunc rapiunt quā



esuriunt. parcat vero prede cum senserint  
satiatatem. Inexplebilis est sola auaricia  
diuitiu. semper rapit et nunq̄s satiatur. nec  
deū timet nec hominē reueretur. non pa-  
tri parcat nec matrē agnoscit. nec fratri ob-  
temperat. nec amico fidem seruat. viduam  
opprimie. pusillis inuidens. et liberos in  
seruitiū reuocat. et falsum testimoniū pro-  
fert. res mortui occupat. quasi etiam et nō  
ipi q̄ hoc faciunt moriantur. Dec ille.

**S**ed diceres. tamen inueniuntur  
quibus superunt ad voluntates eorum  
facultates. Ad hoc ego respondeo qd̄ fal-  
sum est. Nam qm̄ diu sunt auari sunt infer-  
no similes. quia deest eis tam quod habēt  
q̄ quod non habent. Unde dicit Hiero-  
nimus in epistola ad Paulinum. Lerte nō  
est aliquis ita stultus seruus qui vult ali-  
cui seruire de continua egestate. quod ta-  
men facit auarus. Tertio magnū damnū  
est auaro esse in continuo laqueo et in te-  
naci fisco. Dicit enim Augustinus libro. ij. d̄  
verbis domini. sermone. iij. Amor rerum  
terrenarū fiscus est spiritualiū penarum.  
Ecce concupisti heresi. Et in libro de ele-  
mosyna dicit idem Augustinus. Auare pe-  
cunie tue captiuus et seruus es. cathenis. et  
vinculis cupiditatis alligatus es. et que-  
iam soluerat christus. denuo vincus est.  
Et Chrysostomus omelia. ix. sup̄ Mattheū  
Qui pecunie seruit et p̄sentibus compedi-  
bus constringitur et futuris paratur. Ve-  
re magna vincula. magni compedes sem-  
per esse in timore perdedi. in dolore amit-  
tendi. vt dicit Iydoz libro tertio de sum-  
mo bono. capitulo. xxiij. Unde Augusti-  
nus super primaz canonicam Iohannis.  
Omelia. ix. Auaricia cum labore amat  
implesti domū. tinent latrones. acquisisti  
aurum perdidisti somnū. dens sine labo-  
re amatur acquiritur et tenetur. Dec ille.  
Quarto magnū periculum incurrit auar-  
us. quia animā suam venale exhibet pro  
vno obulo. Istud enim est pactū auaricie  
cū homine. vt si vult accipere denariū det  
animam. Iuxta illud quod dicitur Gene-  
sis. xiiij. Da mihi animas. cetera tolle tibi.  
Sic fecit Judas qui pro triginta dena-  
rijs dyabolo dedit animā. Unde Augusti-  
nus in quodam sermone dicit. Auarus an-  
teqm̄ lucret seipsum perdit. et anteqm̄ ali-  
quid rapit. rapitur solus. Quod lacius in

libro de salutaribus documentis profes-  
tur dicens. Omnium malozū cupiditas ra-  
ditur est. Lupidus enim animā suā venale  
facit. Si enim inueniet tempus vt concu-  
piscat alicuius aurum aut argentū aut ve-  
stes pulcras. aut mulierem pulchram. pro  
nichilo perpetrat homicidiū. Et sicut q̄s  
effundit aquas in terram ita isti sanguinē  
proximi sui. Dec ille. Istud patet d̄ Achab  
rege. de quo dicit Iydoz libro de sum-  
mo bono. capitulo. xij. Q̄ appetitu cupidi-  
tatis sue homicidiū perpetravit in illo bo-  
no viro Naboth. De quo habetur. iij. Re-  
gum. xxi. Quintū periculum graue est au-  
ro. quia seruiculus pecunie seruit cui dā ydo-  
lo. et ita est i rei veritate ydolatra. De quo  
Dzec. viij. dicitur. Argentum suum et au-  
rum suū fecerunt sibi ydola vt interirent.  
Unde apostolus veraciter appellat auari-  
ciam ydolorū seruitutē. Ad Ephes. q̄nto.  
Ubi glosa dicit. Q̄ illū auarū dicit ydola-  
tram cuius deū nūmus est. Talis em̄ nū-  
mū adorat et colit vt deū. Diligit em̄ cum  
plus q̄ se. Unde auarus dicitur ydolatra  
scdm̄ Hieronimū super epistola. ad Ephes.  
q̄nto. Ideo quia cultū deo debitiū ydola  
impedit. Ipse enim carius aurū inspicit  
q̄ solem. Quod patet in quatuor. Primo  
q̄ impendit ei diuinam amicitiaz. Unde  
magis diligit tenebras q̄ lucez. Ideo Ec-  
clesiastici. x. dicitur. Nichil iniquū q̄ ama-  
re pecuniam. Secundo impendit ei diuinā  
obediētiam. Litus enim currit pro num-  
mo q̄ pro deo Ecclesiastes decimo. Pecun-  
ie obediūt omnia. Tertio impendit ei di-  
uinam confidentiā. Confidit em̄ in virtu-  
te sua et in multitudine diuitiaz suaz glo-  
riant. Lōtra quos Job. xxxj. dicit. Si pu-  
taui aurū robur meū. et obruto dicit fiducia  
mea. Quarto impendit ei diuinam reuerē-  
tiam. vt hic. Nō potestis deo seruire et mā-  
mone. Dec ille. Propter qd̄ dicit Augusti-  
nus libro. iij. contra epistolā permeniani.  
Q̄ non potuit in diuinis eloquijs quicq̄  
auaricia accusari q̄ vt ydolatrie demonstra-  
retur equalis et eius nomine appelleret. Dec  
ille. Non est aliq̄s ita stultus qui sciens ter-  
ram vel lapidem. vel aliquid hmoi coleret  
illud pro deo et sibi diuinis exhiberet bo-  
noz. et tamen pudet dicere q̄ christiani  
scientes et credentes corde et p̄fiteentes  
ore. nō aliū deū esse verū q̄ p̄m̄ et filium.



## Quinta decima post trinitatis

et spū sanctū. nihilominus adorant terram vilem. scz aurū & argentū. Nam scōm Bernardū aurū nihil aliud est nisi terra rubra. et argentū terra alba. que solus errot hominū et non valor eoz fecit esse preciosa. Item de hoc q amor omnīū aliaz rerū pter deum est ydolatria Dionisius lib. iij. de diuinis nominibz caplo. iij. circa medium. **S**ed videamus de sollicitudine auaroz. de qua dicit **Eccl̄s. ij. cap.** Luna dies eius laboribz et erūnis pleni sunt. nec p noctē mēte requiescit. Propter quod dicit idem modicū post. q peccatori auaro dedit de afflictionē & curā supfluz vt addat et congregat. Hanc sollicitudinē describens Innocenti⁹ qrtus libro pmo. de vilitate humane conditionis. cap. vij. dicit. Currunt et discurrūt mortales per sepes et semitas ascendunt montes. transcēdunt colles. transuolant rupes. peruolant alpes. transgrediunt foueas. ingrediuntur cavernas. rimant viscera terre. profunda maris. incerta fluminis. opaca nemozum. inuia solitudinis. exponūt se ventis & ymbribz. conuulsis et fulminibz. et fluctibz & procellis. meralla cudunt et constant. lapides sculpunt. ligna succidunt & dolant. res las ordiunt et retunt. vestes incidunt & cōsuunt. edificat domos. plantant ortos. colunt agros. pastinant vineas. succendūt cūbos. extruunt molendina. venantur piscant. & aucupant. meditantur. recogitat. cōsiliantur et ordinant. querelant & litigāt. diripiunt et furant. mercantur & cōtendūt et preliantur vt opes congerant. honores acquirant. questus multiplicent. et lucra sectentur. **Dec ille.** Sed certe hec omnia vana sunt. sicut dicit **Ecclesiastes. ij. Dereflatus sum omnē industriā. id est sollicitudinē meā. qua sub sole studiosissime laboraui. habitū heredē quē ignoro vtrū sapiens vel stultus sit futurus. & dominabit i laboribz meis. in qbz desudauī & sollicitus fui. Et est quicqz ram vanū. **Dec ille.** Terremagna vanitas q bona auaroz sepissimē alieni diripiunt & inde laute viuūt. **Un dñ p salmista dicit. Thesaurizat & ignorat cui cōgregabit ea. Et esto q veniant i manus filioz legitimoz. adhuc perpetuari nō possunt diuitijs. Quia dicit Augustin⁹ libro qrtō omeliāz. Omelia. iij. in principio Quā curam geris filioz vt eos obruas. la-****

erimis ministroz. Non est hoc filios amare sed potius necare. Et sequitur. **Quoniam** quibus hereditas dimittitur. et postea ad penuriam redigunt. **Dec ille.**

**¶ Dixi secundo** q sunt qdaz fūctes dyabolo. vt superbi et tumidi. quoz sollicitudo est in appetendo sublimia. De q seruitute dicit. **ij. Petri. ij. A quo dñs victus est ei⁹ et seruus est. Ergo qui se a dyabolo superari pmittunt dyaboli serui fiunt. Un Ro manoz. vi. dicit. Serui estis eius cui obedistis. Ita seruitus est pessima. Nā seruire illi malū est q me continue querit occidere a sūmo bono subtrahere. et ad penas eter nas adducere. Iste est dñs qui nō dat requiem. die pscntis miseric. et nocte future tenebrositatis. **Jeremie. vj. Seruietis dñs alienis qui nō dabunt vobis requies die ac nocte. Et certe sic est. quia supbi nūc sunt apud bonos homines ludibrio et obprobrio. et tandem in futuro confundent in iudicio. Et ideo fm Augustinū lib. xiiij. de ciuitate dei cap. xij. Valde periculosus est istud viciū. eo q nullū est viciū cui magis diuina lex resistat sicut superbie. et in quo magis dominandi ius ille superbissimus spūs habeat sicut in isto. quia de ipō dicit. Ipse est rex sup omnes filios supbie **Job. xij. Propter quod vt dicit idem Augustinus in libro de natura et gra. ca. xxix. Istud viciū dicitur iniciū omnis peccati. quoniam fm ipm dyabolum a quo extitit origo peccati. ipa deicit. et subsequente inuiden tia hominē stantē vnde ipse cecidit inde subuertit. **Dec ille.** Et est multum notabile q dicitur supbia esse iniciū omnis peccati. quia fm ipm in libro de salutaribz documentis. et idem Augustin⁹ in epla ad quendā comitem. Nullū peccatū esse potuit aut potest. aut poterit esse sine ea. Hec solum est principium peccatoz alioz sed etiā et finis. vt dicit Augustin⁹. Quia postqz omnes virtutes acquirunt supbia sola supueniens insidiatur eis. vt per eant. vt dicit Augustin⁹ in regula. Et qbz ego infero tria mirabilia documenta. Prīmū est q nullum peccatū potest esse sine supbia. nec sine ea cōsumari. Istud patet p Augustinū in li. de salutaribus documentis. vbi dicit. Nihil aliud est omne peccatū nisi dei contemptus quo******



eius p̄cepta contemnim⁹. et hoc nulla res alia psuadet homini nisi supbia. Unde de superbia nascunt hereses. scismata. detractiones. iudic. ire. rite. dissensiones. contemtionem. ambitiones. elationes. verbositates. vanitates. inquietudo. mēdaciū. Ecce quō supbia est principiz peccatorū. Sed quō est finis dicit Aug⁹. in li. de vera innocentia. caplo. lxxxij. Hoc primū vicio superatus est homo. hoc vltimo vincit. Cū em̄ omnia peccata superauerit manet periculū ne bene sibi mens cōscia in se potius q̄ in deo glorie. Ex quo secūdo infero q̄ nihil magis impedit p̄fectiōem hominū in sanctitate et bonis operib⁹ sicut superbia. Patet p̄ Augustinū super ps. lviij. sermōe. vbi dicit. Superbia non permittebat hominē p̄fici. nihil em̄ p̄fectōz sic ipedit nisi supbia. Et post pauca. Cum em̄ quisq̄ bene profecerit. superbia temptat vt perdat totum quod profecit. Propter quod subdit. Quā cū omnia vicia in malefactis cauenda sint superbia in bene factis plus metuēda est. Nec ille. Ex quo tertio subsequitur q̄ curata superbia curata sunt omnia vicia. Istud patet per Augustinū sup Jobānez sermone. xxxj. vbi dicit. Cura superbiam nulla erit iūctas. Ex quo ip̄e Augustinus infert q̄ xp̄us principaliter descendit humiliatus in mundū. ad curandū superbie morbi. vteo curato omnia curarentur. Unde ip̄e ibidem dicit. Ut ergo causam omnium morborū curaret in superbia delcedit et humilis factus est filius dei. Et li. iij. de verbis domini i sermone quarto dicit. Medicina tumoris hominis humilitas christi. Et infra. Ut sanaretur tumor superbie dignatus est deus humilis fieri. Nec ille.

**¶** Quantum autem detestabilis sit ista seruitus dyaboli. patet ex plurib⁹. Primo namq̄ ex eo q̄a execat hominem. Magna certe cecitas nō cognoscere quid sit supra hominē. qd sit infra hominē. qd circa hominē. ymo qd sit met homo. Nō em̄ inspicit supbia supremā p̄miorū affluentiaz. recolendo illam iocunditatē que nobis promittitur in celis. De qua dicit Psalmista. Videbo celos tuos opera digitorū tuorū zc. Expertum est q̄ ille qui est in profundo putei vel fontis in meridie videt stellas. sicut probat Alchindus in sua perspectina.

Et tamen ille qui stat in mōte alto eas nō videt. Sic qui stat in profundo humilitatis bene considerat celestia. qui autē in monte supbie non videt neq̄ considerat. Quō de ip̄is superbis dicit Daniel. xij. Declinauerūt oculos suos ne viderent celis. Non videt etiam superbo qd sit infra hominem scz infernū et penas. Conuersū est q̄ nō bene p̄videt de putco facilius cadit i ipsum. Sic superbus qui non p̄videt penas putei infernalis facilius cadit in eas. Et ideo sibi dicit in Psalmo. Verūtamē oculis tuis considerabis. et terribitiones peccatorū. que est in inferno. videbis. Et nō est dubiū qn si hoc sepe videret homines. a superbia resiliēnt. Juxta illud Pauli tertio. Qui videt te resiliet a te. Superbetiaz non videt quid sit circa ip̄m. q̄ alter hō. scilicet proximi⁹. que ip̄e inuidendo sp̄nitur cōculcare. Nam vt dicit Augustinus super Heū. libro. ij. caplo. ij. Superbia ē amor p̄prie excellentie. Inuidentiā vero est odium felicitatis aliene Amando ergo q̄s excellentiam suā. necesse est vt parib⁹ inuideat q̄ ei coequant. Inferioribus vero ne coequantur. Superiorib⁹ vero quia eis non coequat. Et quo ego infero q̄ omnis superbus est inuidus. sed nō om̄s inuid⁹ est superbus. vt dicit Augustinus libro. iij. d. verbis dñi sermone. xxxj. Non videt in sup seip̄m. Non est aliquod ita gloriosum seruitiū. ita vile. ita nobile. in quo homo vellet seruire q̄ obliuisceret sui. et seip̄m non nosceret. Et tamen sic est de seruitio superborū quo seruiūt dyabolo. Om̄es enim superbi negligunt considerare perfecte quales sunt. q̄a si considerarent quales sūt. ne quaq̄ supbirent. An dicit Bernardus sup cantica. sermone. iij. cap. viij. De ignorantia tui venit in te superbia. Sic enim superbia parit sibi ignorantia cui cum melior q̄ sis deceptrix tua cogitatio te cōmetitur. Nec quippe est supbia cum maior es in oculis tuis q̄ apud deū. Nec ille. Ex q̄ p̄z q̄ p̄ma radix supbie est igrātia sui. Vn̄ Augustinus li. ij. contra Danielem diffinit eam. Superbia est qn deserto secreto consciētie. foris vult homo videri quod nō est. S̄cō ista seruit⁹ est detestabilis. quia sp̄reto deo nobilissimo dño in seruit⁹ esse liber homo. q̄ tñ quicqd̄ habet ab ip̄o habet. Nec vult recognoscere p̄ subiectōem illud



## Unica decima quinta post trinitatis

habere a deo sed a seipso. Unde Aug. in li. de spū et lra. dicit. Supbia est cum sibi quisq; p̄sident. seq; sibi admirandum caput facit. Recte ergo vt ait idem Augustinus libro. xiiij. de ciuitate dei cap. xiiij. Superbia dicit esse appetitus p̄rie excellentie seu p̄rie celsitudinis appetit. Unde superbi fm̄ scripturas appellant sibi placetes. Bonū em̄ est sursum h̄ie cor. non tamē ad se ip̄m quod est sup̄bie. sed ad deū q̄d ē obediētie que nō nisi humiliū potest esse. Et quo ille ibidem cōcludit. Quod elatio coipso quo surripit subiectiōem deo et cadit ab illo quo nō est quicq; superius. et h̄ie inferius. et per consequēs meret coipso deiectionē. Sicut ait Palmista. Deiecit eos dum eleuarent. Non dicit. Cū eleuati fuerint. sed cū eleuarent tunc deiecti sūt ipsū q̄ extollit. non extollit sed deici est. Decille.

**S**ed dices. Domine ego miro q̄ vos predicatis de sup̄bo homine q̄ appetit extollit supra deū. cum tamen nō est ita aliquis fatuus qui hoc appeteret quod scit impossibile. Et q̄m impossibile est hominē esse deū. multo magis impossibile est ip̄m fore supra deū. Ad quod ego respondeo. Non mireris frater charissime. Nam ista iam facta sunt. et adhuc predicta fieri. Hinc et hodie possibilia sunt. Jam em̄ fuerunt aliqui qui omnino negabant deū. Sicut in ps. dicit. Dicit insipientis in corde suo. non est deus. Aliqui dicebant se deos. Sicut dicit p̄pha de reprobo quodam q̄ dicit in corde suo. Deus ego sum. Itē Lucifer voluit esse similis altissimo. Itē Adā et Eua voluerunt esse sicut dii. Itē de antichristo dicit apostolus q̄ extolletur supra omne quod dicit deus. aut quod colitur. Ecce habes h̄ic q̄ homo appetit eē supra deum. quare miraris q̄a dicit q̄ superbus appetit esse supra deum. Hoc em̄ non aliter fit nisi q̄m homo vult aduersus dei voluntatē viuere. Quid em̄ aliud est eē superbum fm̄ Hieronimū in eplā nisi aduersus eius voluntatē viuere a quo ip̄m viuere accepisti. et ip̄m p̄cepta deserere q̄ idō aliquid imperat vt causam habeat remunerandi. Decille. Tertio detestabilis est ista seruitus eo q̄ subdit hōies infelicissimo dño. q̄a dyabolo. q̄ p̄pter eius pcti detestabile et fraudis venenositatem dicit

serpens antiquus. Nō est ita fatuus q̄ de magna mercede vellet se subicere serpenti ad seruendū. cū semp̄ esset in piculo et in continuo metu ne ab eo veneraret. Ps. Venenum aspidū sub labijs eoz. Videam? iā de sollicitudine pessima h̄ viciū. q̄m difficilibus laborib; acq̄rit. Hūc em̄ p̄ sudores nūc p̄ fatigas. nūc p̄ vulnera. p̄ patrimoniū effusione. p̄ amicorū p̄fusionē aliq̄ in altū ascendit. Multi studēt et sollicitant plurib; anis vt adipiscant honores. et tū postq̄ fuerint eos adepti. alijs ociosis q̄ de eis nihil cogitauerūt dimittūt. vt dicit Eccl. ij. Et q̄ p̄cludit idem Eccl. h̄ esse vanitatem et magnum malū. Et h̄e malū. Nam mōtes quo altiores arborē eo magis v̄ētis pulsatur. Formica q̄m diu est in fouea bene h̄. sed si assumit alas et volat ab hirundine deuorat. Volūba q̄m diu est in cauerna et foramine suo tuta est. sed postq̄ in altū volat ab accipit̄e rapit. Hoc sensit ille rex Antiochus. j. Machab. vi. cum dixit. Recellit somnus ab oculis meis. et corruī p̄ sollicitudine. et dixi in corde meo. In q̄ fluctus turbationū deueni.

**D**ixi tertio q̄ sunt quidā seruientes corpori. p̄rio. vt gulosi et lasciuī quoz sollicitudo ē in erpiendo dulcia et suauia. De quib; dicit Ro. xvj. Et huiusmodi non seruūt deo s; suo ventri. Et ad Philip. iij. dicitur. Quoz de v̄eter est. Dec est vilissima seruitus h̄ie corpus pro deo. Cum dicit Seneca. Maior sum et ad maiora natus sum q̄m vt fiam mancipiū corporis mei. Si ergo paganus noluit h̄ie corpus suū pro domino. valde detestabile est q̄ xp̄ianus ipsum colat pro deo. Quod sit cum ei diligentissimā curā adhibet. nūc cibādo. nūc potando. nūc dissoluēdo ad ludos. ad iocos. ad lasciuia. ad oīa q̄ appetit sibi obediendo. et ei voluntatē impledo p̄ oīa. sic seruit dñi sui. Quō ar̄ detestabile sit istud viciū. p̄ ex trib; Primo. quia multa alia vicia secum trahit. Sicut patet de illo patre heremita. cui optio fuit data ad eligendum int̄ tria. scz inter adulteriū. homicidiū. et ebrietatem. q̄ credens ebrietatē minore elegit inebriari. Quo facto occidit hospite et adulteratus est cum vxore eius. Propter quod dicit Aug. libro. iij. de bap̄tismo contra





Donatistas. Bula in quo fuerit sola esse non poterit. Et libro quarto ad sacras virgines dicit. Ebrietas omnium flagitiorum mater est. turbatio capitis quod subuersio sensus tempestas lingue. procella corporis. naufragium sanctitatis. Secundo detestabilis est seruitus. quia nunquam potest ei satis fieri. Dicit enim Ambrosius sermone de ieiunio. Male domine seruitur gula. que semper expevit et nunquam expletur. Tertio detestabilis est hoc. quia quanto plus ei seruit et diligentius reficitur. tanto plus suum seruitorem penitus remunerat. Nam ex magna edacitate ciborum corpus morbis. podagra. cirogra. paralysi. et alijs morborum generibus inficitur. et ultimo ad mortem deducitur. Sicut probat Ipcras in amphorismis. Et ponit de conse. distinc. quinta. Ne tales. Et idem probat Hieronimus in quadam epistola ad Iuuenalem. De sollicitudine vero istorum non est necesse dicere. cum saluator eorum sollicitudinem exprimat in euangelio dicens. Nolite ergo solliciti esse dicentes. Quid comedemus aut quid bibemus? Quasi di. Ex quo vitam a me habetis. sperare debetis quod qui dedi vitam dabo et escam. Sed post hec omnia restat videre de seruitute dei. cui seruire est laudabile. Nihil enim deus vult sibi ex nostra seruitute proficere sed tamen nobis. Quia iuxta Psalmistam Ipe bonorum nostrorum non indiget. Legitur enim de Alexandro quod omnia que sibi ex preda veniebant suis militibus dabat. Duo factio sic alleperat ad se seruos ut omnes pro eo morti beatum crederent. Multo autem maiora dona dat spiritus. quia bona nature. fortune. gratie. et glorie. Quibus finaliter dicit illud Matthei. xxv. Euge serue bone et fidelis. Et sequitur. Intra in gaudium domini tui. Debet autem esse seruitus multum sollicita ut homo sollicitus provideat qualiter in omnibus se deo promptum exhibeat et ne eius offensam incurrat. i. Thimo. ij. Sollicite cura teipsum probabile exhibere deo. operarium inconfusibilem. Et Dictee. vj. Indicabo tibi o homo quid sit bonum. et quod deus requirat a te. Et sic facere iudicium et diligere misericordiam. et sollicitum ambulare cum deo tuo. Debz etiam esse sollicitus ne quocumque a deo recedat. Unde Deuteronomij. iij. dz Custodite sollicito animas vestras. Debz insuper esse sollicitus respectu proximi. ut

eum ad honorem dei viuere instruat et si terduz de malo corrigat. Iuxta illud Romanorum. iij. Qui pest in sollicitudine. preceat. Ut autem melius sciamus quanta sollicitudine seruiendum est deo. Sciendum breuiter quod tunc sollicito deo seruiemus si istas septem condiciones habuerim. Primo enim debemus seruire reuerenter cum timore reuerentie. Iuxta illud psalmi. Seruire domino in timore. Tunc enim gratum est seruitium quando cum timore exhibet. Secundo fideliter. Matthei. xxv. Euge serue bone et fidelis. Tertio singulariter. i. Regum. vj. Preparate corda vestra domino. et seruite illi soli. Quarto integraliter. Josue. xxiij. Seruite ei perfecto corde atque verissimo. Quinto unanimiter. Sophonie. iij. Seruiet ei vno animo. Sexto alacriter. ps. Seruite domino in leticia. Septimo sinceriter et pure. Luce. j. Seruiamus illi in sinceritate. et iusticia coram ipso. In primo deficiunt superbi. quia non seruiunt reuerenter. ut patet in lucifero. et ideo eiectus est de celo. quod si illis non pepercit. quomodo peccatoribus parceret. In secundo deficiunt avari qui non seruiunt fideliter. ut patet in diuice. et in venditoribus et in emptoribus quos ciecit de templo. In tertio gulosi qui non seruiunt singulariter. quia seruiunt etiam suo ventri. In quarto iracundi qui non seruiunt veraciter et unanimiter. quia ira impedit animum. In quinto accidiosi qui non integraliter. quia voluntate non factio. In sexto inuidi. quia non alacriter. eo quod dolent de bono aliorum. In septimo luxuriosi. quia non sinceriter. ut patet in filio prodigo. Hos igitur fratres seruiamus domino deo nostro ita sollicito et reuerenter quatinus pro tali seruitio mereamur percipere coronam eternam. Ad quam nos perducatur qui sine fine viuunt. etc.

Quinta decima quinta post trinitatis. II  
Sermo. CXIII

Verite primus regnum dei et iusticia eius. et hec omnia adiacent vobis. Matthei. xj. Quis enim est cor hominis donec requiescat in deo. Nec mirum. quia ut dicit Bre. Anima non ad aliud quam ad deum appetendum et habendum facta est. Quicquid